

Industripolitik skaber politisk afhængighed

Børsen den 2 maj 2024

EU har endnu en gang revideret unionens regler for statsstøtte. Baggrunden er et udtalt ønske, i særlig grad fra Frankrigs side, om at få mere aktiv industripolitik. Det officielle formål er primært at opnå "diversificerede internationale partnerskaber" og "støtte nye industrialliancer på strategiske områder."

Som 60 års forskning viser, er den økonomiske virkelighed meget anderledes. Aktiv industripolitik er et klassisk eksempel på politik med elendige økonomiske konsekvenser, som er ekstremt svær at afskaffe igen.

For en uge siden advarede Otto Brøns-Petersen her på stedet, at industripolitik kunne blive denne tids efterløn. I modsætning til efterlønnen, som man ikke havde erfaring med, da den blev indført i 1978, er der masser af erfaring med industripolitik. Den strækker sig fra det dårlige til det rent katastrofale. Det californiske solcellefirma Solyndra, der gik konkurs i

2011 efter at have modtaget mere end en halv mia. dollar fra den amerikanske stat, er mere reglen end en isoleret undtagelse. Fra en videnskabelig vinkel er det ikke svært at forstå, hvorfor industripolitik ikke virker og ikke kan virke. For at støtte de rigtige virksomheder bliver man nødt til at vide, hvor fremtidens industri, vækst og arbejdspladser er. Industripolitik kræver med andre ord, at man evner at investere i den rigtige sværindustri, før man har opfundet dampmaskinen. Effektiv aktiv industripolitik kræver profetiske evner, som ingen nogensinde kan have. Et særligt problem ved et tiltag som netop industripolitik - selvom de er tæt på nationaløkonomisk nonsens - er, at de derfor skaber rent kunstige industrifordele. Som den amerikanske jurist og økonom Fred McChesney viste i en nu klassisk artikel fra 1987, er den politisk attraktiv netop på grund af dens "rent creation": Når en stat begynder at føre industripolitik, må enten politikere eller embedsmænd udvælge særlige virksomheder eller sektorer, som de mener, har særligt potentiale for at skabe vækst, men som ikke ville støttes i tilstrækkelig grad af et frit marked.

Djæveln ligger således i detaljen, at man politisk tager en beslutning om, hvem der fortjener statsstøtte. Aktiv industripolitik skaber dermed et afhængighedsforhold, hvor disse virksomheder eller sektorer gøres afhængige af fortsat politisk støtte. Det er dette afhængighedsforhold, der er attraktivt for politikere, fordi de økonomiske overførsler skaber loyalitet. Industripolitik skaber en industri på støtten, der ikke længere klager over dårlig politik.

Tragedien er, at idéen om industripolitik har to forklaringer: Enten lider politikere af svære vrangforestillinger om, hvor meget dygtigere de er end tusindvis af iværksættere og udviklere, eller også er det kynisk politik, der kun hjælper politikerne selv. Ingen af de to baggrunde for den nye begejstring for industripolitik er beroligende.

Christian Bjørnskov